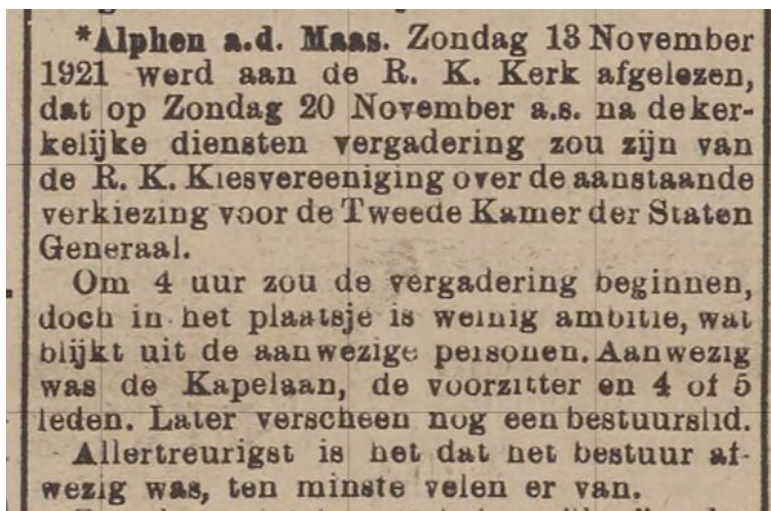

Verkiezingen

In 1922 vonden voor het eerst verkiezingen plaats met een algemeen kiesrecht. In Alphen deden vertegenwoordigers van de Katholieke kerk hun best door aan iedereen op bijeenkomsten van de R.K. Kiesvereniging uit te leggen waarom en waarvoor zij verplicht zijn te stemmen. Dit was vooral belangrijk voor de vrouwen die nu voor de eerste keer moesten stemmen. Maar, zo is verder in het krantenartikel te lezen, ook voor het gros der mannen is het nodig. "Want hoeveel stemmen zijn er niet verloren gegaan in 1918 door het verkeerd of liever onwetend invullen van een stembiljet? "

Waalbode
26-11-1921

Er is bij deze verkiezing voor het eerst voor de verdeling van restzetels een drempel. Daardoor kunnen alleen partijen, die 75% van de kiesdeler hebben gehaald, zo'n zetel krijgen. De kleine partijen maken zo minder kans. Bij deze verkiezingen gaan de Katholieken van 30 naar 32 zetels, de ARP (Anti Revolutionaire Partij) wint drie zetels en komt uit op 16 en de CHU (Christelijk Historische Unie) gaat van 7 naar 11. De SDAP (Sociaal-Democratische Arbeiders Partij) gaat 2 zetels achteruit en komt op 20. De Vrijheidsbond (Liberalen) gaat terug van 15 naar 10 zetels. De VDB (Vrijzinnig-Democratische Bond) houdt zijn 5 zetels. De CPN (Communistische Partij Nederland) komt uit op 2 zetels. Twee nieuwe partijen, de Liberale Partij en SGP (Staatkundig Gereformeerde Partij) krijgen elk 1 zetel. Van de andere

splinterpartijen blijft alleen de Plattelandersbond over met 2 zetels. Hun leider is Boer (Arend) Braat.

Bijna alle grote partijen krijgen nu ook een vrouw in hun fractie, alleen de ARP sluit principieel het Kamerlidmaatschap voor de vrouw uit.

Wie het optelsommetje maakt komt aan 100 zetels. Pas sinds 1956 bestaat de Tweede Kamer uit 150 zetels.

Sinds 1896 is de leeftijd waarop mensen mochten stemmen, verlaagd van 25 jaar naar 23 jaar (in 1946) en vervolgens naar 21 jaar (in 1963) en 18 jaar (in 1972). Tussen 1918 en 1970 kende Nederland een opkomstplicht bij verkiezingen. Voor het niet verschijnen kon men een boete krijgen. Tot 1917 mochten alleen bemiddelde en goed opgeleide mannen stemmen. In 1917 kregen álle mannen vanaf 25 jaar kiesrecht. Het aantal stemgerechtigden nam hierdoor toe met 40 procent. Ook kregen in 1917 vrouwen het recht om zich verkiesbaar te stellen (het passieve kiesrecht). In 1919 volgde een nog grotere uitbreiding van het aantal kiezers: toen kregen vrouwen ook het recht om zelf te kiezen en steeg het aantal kiezers met 117 procent.

Drankgebruik

In januari 1882 is er een wet gekomen waarin staat dat men voor de verkoop van sterke drank voortaan een vergunning moet hebben om alcoholverkoop te beperken. Zo'n vergunning moet worden aangevraagd bij de gemeente en kost 20 gulden. Vanaf die tijd is dus bij de gemeente vastgelegd wie aan huis drank verkoopt. Dat gebeurde vaak "in de kamer" van kroegen, cafés of bierhuizen. Volgens een krantenartikel uit die tijd waren er, vóór de vergunningen moesten worden verstrekt, in Alphen wel 27 plaatsen waar men drank kon krijgen! Het is lastig om na te gaan of dit aantal wel klopt omdat daarvan geen registratie is geweest. Wel staat in lijsten vermeld wie de 19 personen waren die in 1882 met vergunning doorgingen met deze handel. Bij elkaar werd hun verkoop aan gedestilleerd van 50% op bijna 3.000 liter geschat in 1886. Een meer nauwkeurige opgave komt in 1900 al uit boven de 5.000 liter!

Openbaar dronkenschap en verkoop van sterke drank aan jongeren onder de zestien werd verboden. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het Register van de Burgemeester in die periode vol staat met proces verbalen wegens het "in kennelijken staat van dronkenschap bevinden op den openbaren weg". Ook worden regelmatig "overtredingen van den drankwet" genoteerd, wat dan mogelijk wijst op het negeren van de sluitingstijd. Die is van 10 uur 's avonds tot 4 uur 's morgens. In het bijzonder ergert de burgemeester zich aan een landbouwer uit Dreumel, die daar tevens raadslid is. De veldwachters Vis en Molenaar treffen deze meneer drie achtereenvolgende zondagen "liederlijk" aan en hij bezorgt ook aan de ingezetenen van Alphen telkens veel last.

Begin 1900 ontstonden groeperingen die actie gingen ondernemen tegen het overmatig gebruik van alcohol. In Alphen schreven H. Mollenberg (voorzitter)

en H.L.A. Sas (secretaris) namens het bestuur van de St. Paulusvereniging een brief aan de gemeenteraad waarin ze aangeven dat als doel hebben: het bevorderen der matigheid voor het bestrijden van het alcoholisme. Ze willen propaganda maken door het volk meer op de hoogte te brengen van de werking van de alcohol op het menselijk lichaam en onderrichten in het kwade, dat de alcohol aanricht, zowel op geestelijk als materieel gebied. Daarvoor vragen ze 25 gulden subsidie.

Gedeelten uit de statuten van deze vereniging zijn bij ons bewaard gebleven. Daarbij is te zien dat de leden in drie klassen werden onderscheiden.

ART. 4. De leden zijn verplicht, steeds de matigheid te betrachten en onderscheiden in drie klassen: te weten:

- a. „Paulisten”, die na den middag geen sterken drank gebruiken.
- b. „Kruisverbonders”, die in het geheel geen sterken drank gebruiken.
- c. „Geheelonthouders” die nooit alcoholische dranken gebruiken.

Ook is bewaard gebleven het belofteformulier van deze vereniging.

BELOFTE-FORMULIER.

De ondergeteekende verklaart
af te leggen de belofte bedoeld in Art. 4 der algemeene Statuten van de
St. Paulusvereniging tot bestrijding van drankmisbruik te Alphen a/d. Maas,
en wel geldende tot 1 Januari

Hij verplicht zich tot eene jaarlijksche contributie van minstens cent,
te voldoen bij vooruitbetaling.

Hij erkent de bedoelde belofte te hernieuwen telkens, en voor zoolang, als
hij de contributie betaalt.

ALPHEN a/d. Maas, den

Gezien door het Bestuur:

Handteekening van het lid.

Voorzitter.

Secretaris.

Zoekplaatje Jaarvergadering EDO 1982

Het is weer de tijd van het jaar waarin vele jaarvergaderingen worden gehouden. Helaas zullen de meeste van die vergaderingen dit jaar niet door kunnen gaan in verband met de geldende maatregelen.

Onderstaande foto is gemaakt op een jaarvergadering van EDO bijna veertig jaar geleden.

Wie kan ons vertellen wie de dames en heren op de foto zijn?

Geen oplossing zoekplaatje Hoge hoed

Het was ook een zeer oude foto, maar toch is het jammer dat niemand er iemand op herkend heeft. Het zou mooi zijn als we hem met enige informatie erbij kunnen bewaren. Kijkt u nog eens in de rubriek Zoekplaatjes op onze website.

Stichting Werkgroep Historisch Alphen aan de Maas

p/a Greffelingsestraat 23
6626 AN ALPHEN (Gld)

Elke donderdagavond in de Edohof
van 20.00 tot 22.00 uur

RegioBank NL45RBRB0918497752
KvK nr. 11069033

Peer Witzel	tel. 56 2195
Ben van Dijk	tel. 56 1942
Adrie van Hoogstraten	tel. 56 2425
Johan de Jong	tel. 56 1557

email: wham@alphenaandemaas.com
www.alphenaandemaas.com